

Türkiye’de Coğrafi İşaretler ve Son Gelişmeler

Hakan KIZILTEPE – Coğrafi İşaretler Dairesi Başkanı
Türk Patent ve Marka Kurumu

4 Ekim 2018 - Afyonkarahisar

Coğrafi İşaret Nedir?

- Benzerlerinden farklı ve farklılığı kaynaklandığı yöreye bağlı olan, meşhur ürünler...
- Finike Portakalı, Kars Kaşarı, Milas Zeytinyağı, İzmit Pişmaniyesi, Kayseri Pastırması, Oltu Taşı, Taşköprü Sarımsağı

Isparta Gülü

Coğrafi İşaret Kavramı İçin Gerekli Koşullar

- a) Coğrafi sınırları belirlenmiş bir **alan**
- b) Bu alana ait **doğa** ve **beşeri unsurlardan** kaynaklanan bir **ürün**
- c) Ürünün karakteristik özellikleri ile coğrafi köken arasındaki **bağ**
- d) Ürünün belirli **karakteristik özellikleri** olması

Yetkili Kurum Ve Mevzuat

Türk Patent ve Marka Kurumu

Coğrafi İşaretler Dairesi

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu

Coğrafi İşaret Mevzuatı

MADDE 34- Coğrafi işaret; belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kökenin bulunduğu yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş ürünü gösteren işarettir. Coğrafi işaretler, **menşe adı** ya da **mahreç işareti** olarak tescil edilir

Gıda, tarım, maden, el sanatları, sanayi ürünleri tescile konu olabilir.

Cimin Üzümü

Taşköprü Sarımsağı

Çarşıbaşı Keşanı

Coğrafi İşaret Türleri

Menşe adı

Mahreç işareti

tüm veya esas özelliklerini kaynaklandığı yöreye özgü doğal ve beşerî unsurlardan alan, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerin tümü bu coğrafi alanın sınırları içinde gerçekleşen ürünler

belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri bakımından kaynaklandığı yöre ile özdeşleşen, üretimi, işlenmesi ve diğer işlemlerinden en az biri belirlenmiş coğrafi alanın sınırları içinde yapılan ürünler

Türkiye'de Coğrafi İşaretler

Tescilli Coğrafi İşaret

376

İncelenmekte Olan Coğrafi İşaret Başvurusu

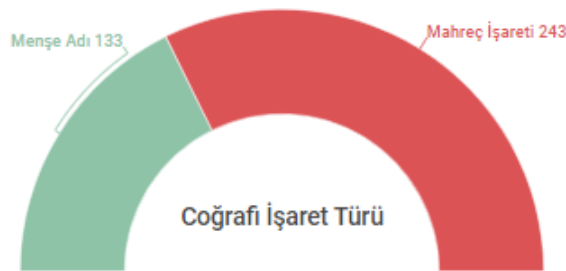
409

AB Tescilli Coğrafi İşaret

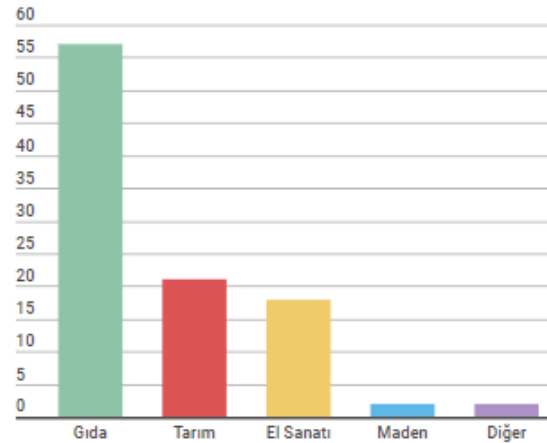
3

AB Başvuru Aşamasındaki Coğrafi İşaret

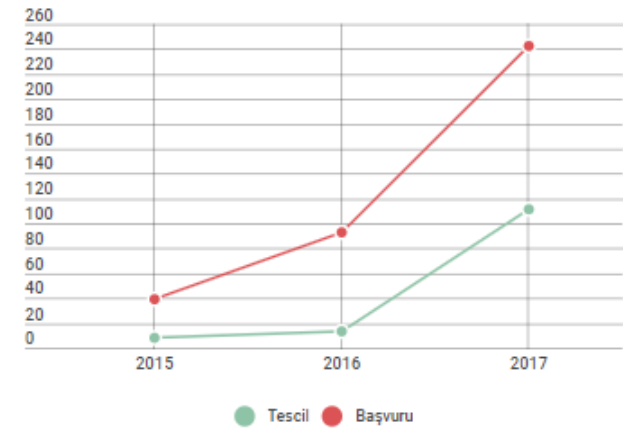
14

Coğrafi İşaret Ürün Grupları

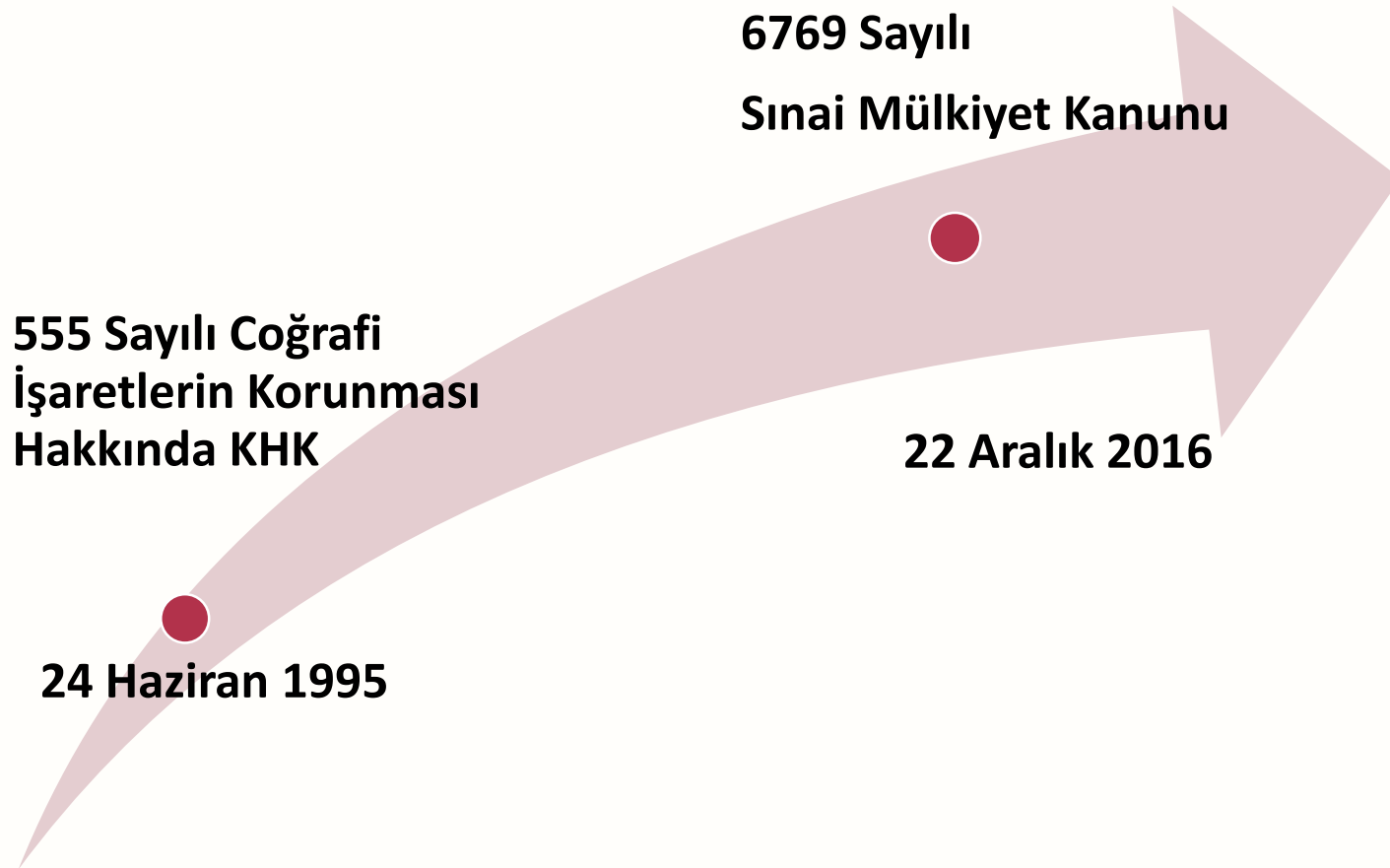
Coğrafi İşaret Başvuru ve Tescil Sayıları

Tescil Süreci

- Başvuru formunun ve ekindeki kanıtlayıcı dokümanların posta yoluyla veya online olarak Kurumumuza gönderilmesi
- İnceleme (*Başvuruya yönelik eksiklikleri giderme*)
- Uzman kuruluştan görüş istenmesi (*gıda ve tarım ürünleri için GTHB, ürünün mahiyetine uygun araştırma enstitüleri, üniversiteler, Sağlık Bakanlığı, el sanatları için Kültür ve Turizm Bakanlığı vb.*)
- Bülten’de ilan (*Ayda 2 defa yayımlanan Resmi Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı Bülteni*)
- 3 aylık itiraz süreci (*İtiraz varsa başvuru sahibinin de görüşü alınarak başvuru ve itiraz konuda uzman kuruluşa gönderilir*)
- İtiraz olmadığı takdirde veya itiraz TÜRKPATENT tarafından reddedildiğinde => TESCİL

6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununu Coğrafi İşaretlere İlişkin Yenilik ve Değişiklikler

Başvuru Hakkı Bakımından Değişiklik

6769 sayılı Kanun

555 sayılı KHK

**Ürünün
üreticisi olan
gerçek veya
tüzel kişiler**

- **Üretici grupları: Kanuni oluşumuna veya bileşimine bakılmaksızın aynı ürünün üreticilerinden oluşan birlikler**
- **Ürünün tek bir üreticisi varsa, bu durumu ispat etmesi şartıyla ilgili üretici**

Başvurunun Bültende İlan Edilmesi

555 sayılı KHK

- Resmi Gazete ile coğrafi işaret türüne göre yerel ve/veya ulusal gazetede ilan
- 6 aylık itiraz süresi
- Yüksek ilan maliyeti

6769 sayılı Kanun

- Bültende ilan
- 3 aylık itiraz süresi
- Ücretsiz ilan

Değişiklik İmkani

555 sayılı KHK

Tescile konu özelliklerde ya da başvuru yapan/tescil ettirende değişiklik imkanı bulunmamaktadır.

6769 sayılı Kanun

Tescile konu özelliklerde ve başvuru yapan/tescil ettirende değişiklik yapılabilir. (*inceleme, itiraz vb. şartlara tabi olarak*)

10 Ocak 2018'den bu yana 40'ın üzerinde değişiklik başvurusu yapılmıştır.

Denetim Sisteminin Etkinleştirilmesi

555 sayılı KHK

Denetim raporlarının
10 yılda bir TPE'ye
sunulması

6769 sayılı Kanun

- Denetim raporlarının
yılda bir TÜRK PATENT'e
sunulması
- Denetime ilişkin kapsamlı
hükümler

Geleneksel Ürün Adı Koruması

Menşe adı veya mahreç işareti kapsamına girmeyen ve ilgili piyasada bir ürünü tarif etmek için **geleneksel olarak en az otuz yıl süreyle kullanıldığı kanıtlanan** adlar, aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması halinde geleneksel ürün adı olarak tanımlanır:

- a) **Geleneksel üretim veya işleme yöntemi** yahut **geleneksel bileşimden** kaynaklanması.
- b) **Geleneksel hammadde** veya **malzemedен** üretilmiş olması.

Baklava, Pastırma, Yoğurt, Ayrın, Döner, Salep

Amblem Düzenlemesi

- 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu gereğince 10 Ocak 2018 tarihi itibarı ile tescilli coğrafi işaretler için amblem kullanımı zorunludur.
- Tescilli coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarında resmi amblem kullanımı ile tüketicilerde farkındalık artırılabacaktır.
- Amblem yönetmeliği 29 Aralık 2017 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Uygulama 10.01.2018'de yürürlüğe girmiştir.

Menşe Adı

Mahreç İşareti

***Geleneksel
Ürün Adı***

Amblem neden kullanılmalıdır?

Amblemin amacı, ürünün Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından tescil edilmiş bir coğrafi işaret veya geleneksel ürün adı olduğu konusunda tüketiciyi bilgilendirmek, izlenebilirlik, kalite güvencesi ve denetleme faaliyetlerini kolaylaştırmaktır.

Amblem nereden temin edilir?

Amblem ücretle satılamaz.

Amblem görselleri TÜRKPATENT resmi internet sayfasından temin edilebilir.

Coğrafi İşaretin İşlevleri

- Ürünün gerçek üreticileri korunur
- Ürünün taklitleri engellenerek, ürünün sahip olduğu ün ile yaşaması sağlanır
- Ülkenin tarihi ve kültürel değerleri korunur
- Kırsal kalkınmaya katkı sağlanır
- İhracat gelirleri artar

Finike Portakalı		
Yıl	Üretim (Ton)	
2004	93.285	
2005	103.129	
2006	103.129	Ci Başvurusu
2007	103.129	
2008	103.129	Ci Tescili
2009	107.129	
2010	161.660	
2011	161.660	
2012	161.710	
2013	162.036	
2014	159.610	
2015	157.512	
2016	165.479	
2017	185.378	

Coğrafi İşaretlerin Ekonomik Değeri

- Dünya'da 10 binden fazla coğrafi işaret tescilinin olduğu, bunun tahmini ekonomik değerinin ise 50 milyar ABD Doları'nın üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.
- AB'de coğrafi işaret taşıyan ürünlerin 2010 yılı itibariyle ekonomik değeri 54.3 milyar Euro düzeyindedir.
- 2012 yılı verilerine göre, Fransa ekonomisi, sadece coğrafi işarete konu ürünlerde yıllık 19 milyar Euro gelir sağlamıştır.
- 2015 yılında Fransa'nın coğrafi işaretli ürünlerden elde ettiği gelir 23.36 milyar Euro'ya ulaşmıştır. Bu rakam, toplam tarımsal üretiminin % 20'sine karşılık gelmektedir.

Yaptırımlar nelerdir?

- Fikri ve Sınai Haklar İhtisas Mahkemesi nezdinde dava açılır
- İhtiyati tedbir alınabilir
- Tecavüz fiilinin durdurulması
- Ürünlere, üretimde kullanılan aletlere el konulması
- Alet ve araçların mülkiyetinin hak sahibine devri
- Maddi tazminat

Son Gelişmeler

- Başvurularda üreticilerin katılımının sağlanması
- AB'deki tescil süreçlerinin hızlandırılması, kurum olarak teknik destek sağlanması
- Valiliklerin bünyesinde Cİ koordinasyon birimi oluşturulması
- Uçak ve trenlerde Cİ broşürleri, gar ve havalimanlarında afişler, tren ve uçaklarda Cİ tanıtım filmi
- Yurt dışı uçuşlarda Cİ içeren menüler ve tanıtımlar
- Kültür ve Turizm Bakanlığı tanıtım faaliyetlerinde Cİ ön plana çıkarılması
- Tarım Kredi Kooperatifleri ile protokol

Teşekkürler...

www.turkpatent.gov.tr

www.patentvadisi.gov.tr

www.teknolojitransferi.gov.tr